

SAKI

a 'cruen, e 'cru la

1 ¹Mɔ Saki, 'mɔ -yɪ 'a mu -mɔ 'cru -ni. 'Mɔ -Yusu 'Kɪsu a -kvannunyɔ -niɔ. 'A mu -mu', -v mɔ Nyɪsua a dakɔ, -v 'hɛɛn 'klɔ a pɛpɛ -bu kɪ bu, 'aan 'wio.

Nyibli -mu', -v kuo Nyɪsua =wlv yɪ, nu- e yɪ =tɔ -nyi

²'Na 'diayɪnu -na, 'bu mɔ 'ba yɪ -hɛvɛn a gblegble ni 'ye, -e -bɪ ba nu dɔdɔ.

³Ba kɔ 'a yiyie, -e mɔ, 'ba 'cibi 'v -Yusu a =wlv a yɪkuole, 'ye =bu a yɪ -hɛvɛn ni 'ye, e di-e 'ni nu, a 'mu =wlv a 'lɪla kɔ. ⁴E blɛɛ yɪ, =wlv a 'lɪla kɔ =wlv a yɪkuole a 'mu, bu nu-o, ba =cɛɛ 'v yɪ pɛpɛ, kɪkade =dɔ 'ni 'nu 'lɪ 'a mu 'lɪ.

⁵'Kɪ 'lɪ a 'mu 'nyi, nyiblo 'bu yɪ de ni ni, 'bu 'yɪ 'a =tɔ -kɔ, bu -hɛvɛn a Nyɪsua, Nyɪsua 'mu =nɛɛ -nyi, -e nu-o, Nyɪsua 'ni 'ka=a lɪ-i nyiblo =dɔ. 'A -nɛ nyiblo, -e di-e =tɔ -hɛvɛn, e di =nɛɛ 'ni -nyi, 'kɪ 'lɪ =wlv a yɪnɪnɔ 'kwli. E 'yɪ 'a yɪv -kɔ.

⁶Nyiblo a 'mu, 'bu yɪ =tɔ a 'mu ni -hɛvɛn, bu -hɛvɛn a, 'kɪ 'lɪ =wlv a yɪkuole 'kwli.

E 'ni 'pɪv 'lɪ-i gble, -e nu-o, nyiblo -mu', -e -hɛvɛn Nyɪsua de, 'kɪ 'lɪ gble a pɪpɪv 'kwli, e 'wɪ-i 'yɪv a 'dɔv yɪ, pɛpɛ pɪ 'kabi kle, 'tɪ- e gbe 'lɪ -tɛ -mu', e -hɛvɛ 'lɪ.

⁷Nyiblodɔ a 'mu, e 'ni 'pɪv 'lɪ-i -haan-tɪ, -e mɔ, de -mu', e -hɛvɛn, Nyɪsua di =nɛɛ 'ni -nyi. ⁸E mɔ nyiblo -niɔ, -e nɛɛ 'li ni 'hɛvɛn, 'kɪ 'v Nyɪsua a 'hru wɔn.

-Hɛvɛnnyɔ kɔ dekwɔnyɔ 'hɛvɛn-

⁹'Diayɪnu -mu', =hɛvɛn ni, bu nu dɔdɔ, -e nu-o, Nyɪsua, nɔ- di 'lɪ -nu 'yaa

-ni. ¹⁰'Diayɪnu -mu', -v kɔ de, bu nu dɔdɔ -wɛ, -e nu-o, Nyɪsua nɔ- di 'lɪ -nu =tɔ -ni. Dekwɔnyɔ a 'mu, e yɪ-e ni, -e mɔ, e di 'ni 'ku, =wɪ yɪ -piti a -pui.

¹¹E mɔ -han-tɪ, -tɛ 'yɪv ni, 'e yɪ 'lɪ 'hɪvɛn, 'e yɪ hɛvɛn, 'e ni-e, -piti 'e yɪ 'yɪv, kɔ, 'a -pui a yɪnɪnɔ, 'e yɪ 'wan, ke- e ni 'mu -wɛ, 'kɪ 'v dekwɔnyɔ -mu', -e ni 'lɪ 'a kɔkɔ-tebli a -kvan a nunuo 'kwli, 'e yɪ 'v-bu bu hie, 'e 'kɔv.

Ba 'cibi 'v Nyɪsua a =wlv a yɪkuole, 'ye =bu a yɪ -hɛvɛn ni 'ye

¹²Nyiblo 'bu ni 'v, =hɛvɛn 'bu ni 'v=v ke', 'kɪ bu nu de 'kuku, 'tɪ- nyiblo a 'mu, 'bu kɔ =wlv a 'lɪla, 'bu 'yɪ -sa, 'kɪ 'v Nyɪsua a =wlv a yɪkuole -mɔ', -e

-bɪ bu kɔ plɔ a bleelɛ, -ɛ nu-o, Nyɪsua di -nyi-e 'klɔ yrayru, -ɛ 'yɛ ni -wɛ 'lɪ. Klɔ yrayru a 'mʊ, ɛ nɔ- mɔ 'wio -mʊ', Nyɪsua di nyibli -mʊ', -v nuɛ -nɛ -nyi.

¹³Dɛ 'bu ni 'v, 'bu yɪ 'v -mʊ lɛ ni -tɛɛ -ni, -ɛ di-e nu, -mʊ dɛ 'kuku nu, -ni 'yɛɛ 'lɪ-t, -ɛ mɔ, Nyɪsua -ni-e, -ɛ nu-o, ɛ 'yɪ nyiblo -du kɔ, -ɛ -wɛ 'lɪ -bu -tɛɛ 'v Nyɪsua lɛ, ɛ 'mʊ dɛ 'kuku nu, mɔ, Nyɪsua 'ni -tɛɛ-ɛ 'v nyiblo -du lɛ, -ɛ di-e nu, ɛ 'mʊ dɛ 'kuku nu. ¹⁴-Tonyiblo a 'lule-hihie -huan, nɔ- yɪ-t 'v lɛ -tɛɛ -ni, 'ɛ ni dɛ 'kuku. ¹⁵Dɛ 'kuku a 'mʊ, ɛ yɪ 'lu -mɔ lɛ -hie, ti gbi 'bu -hi, ɛ nɔ- ɛ mi nu mɔ. 'Bu yɪ klɛ ni -bii -ni, -ɛ -bɪ ɛ yɛ 'kukuu, -ɛ mɔ, Nyɪsua a -mɔlehlɔle.

¹⁶'Na 'dɪayɪnu, 'n nuɛ -ni, a 'ni 'kaa 'lɪ 'aan dɔnu. ¹⁷'A -nɛ -nyinyidɛ -du, -ɛ nɔ yɪ, 'kɪ ɛ -hʊɛn 'lɪ Nyɪsua -mɔ, Nyɪsua -mʊ', -ɛ mɔ 'yru kɔ -hɔnpʊ kɔ nyahroyɔ a nununɔ. Nyɪsua a 'mʊ, ɛ 'ni 'ciɪ-t lɪ -ni, =wɪ yɪ, -tɛ 'yru ni, 'ɛ yɪ 'lɪ yakɔ 'kwli lɛ -wɛ, 'ti- halɔ 'ɛ yɪ bi. ¹⁸'Kɪ ɛ naa 'lɪ win -mʊ', -ɛ mɔ -tɪ a -tɛɛ 'kwli, 'ɛ -nyi -a mʊ 'klɔ yrayru. 'A -gbɛtu, ɛ nɔ- -hʊa=a, -ɛ di-e nu, -a 'mʊ yɪ-henyibli' pa, 'kɪ 'lɪ 'a nunu-tɛblɪ 'nyɪ.

Nyɪsua a win, a yɪ 'wɪn, ba nu-o

¹⁹'Na 'dɪayɪnu, 'n nuɛ -ni, bu bi 'lɪ 'a mʊ 'kwli, 'a -nɛ nyiblo blɛɛ yɪ bu pu 'a 'bɪ nʊa yɪ bu -tɛɛ, ɛ 'ni 'kɪkaa 'lɪ -ni, 'kɪ bu pu win, 'ti-, ɛ 'ni 'wɔwlu 'lɪ yru' a lebibie -wɛ, ²⁰-ɛ nu-o, nyiblo 'bu kla yru'lebi-tɪ, ɛ 'yɪ 'lɪ-t 'lɪ -wɛ, bu nu -tɛblɪ -mʊ', -ɛ 'sii 'v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsua ye'. ²¹'A -tɪ, ba -hie 'v yɪnyre-tɛblɪ a pɛpɛ bu, -ɛ ni 'lɪ 'aan =wɪ kɪ. 'A 'ni 'nuo 'lɪ dɛ 'kuku de. Ba -tɪw 'lɪ 'aan dɔnu, 'kɪ 'v Nyɪsua ye', kɔ, 'a win, a 'wɪn, -ɛ ni 'lɪ 'aan =wɪ kɪ, ba kuo -nɛ =wɪ yɪ -tɛɛ. 'A win a 'mʊ, nɔ- -wɛ 'lɪ -bu wa 'a mʊ, a 'ni -ha Nyɪsua -mɔ lɛ -hlɔɔ -ni.

²²-Tɛblɪ -mʊ', Nyɪsua a win tʊɛ nɛ 'a mʊ, a ni 'pʊv 'lɪ-t nʊa yɪ bu ni -do, kɛɛ, ba -tuu 'v-v 'v. Nyiblo 'bu yɪ Nyɪsua a win nʊa yɪ bu ni pɪ -do, 'bu 'yɛ ni nu-o, -ɛ -bɪ ɛ kɛɛ nɛ 'a dɔnu ni. ²³Nyiblodʊ a 'mʊ, ɛ 'wɪ-t nyiblo -mʊ' yɪ, -ɛ tɛ 'lɪ 'yie 'kwli lɛ, -tɛ 'a yigbakla ni 'mʊ, -ɛ yɪ-t 'ye. ²⁴'Bu 'yɛ 'kɪ-t, 'bu ple 'lɪ kɪ, -ɛ -bɪ -tɛ -mʊ', 'a yigbakla a 'mʊ, ɛ ni wen 'mʊ, ɛ -hru-o -mɔ. ²⁵Nyiblo 'bu yɪ 'lɪ Nyɪsua a tɛtɛ 'kwli lɛ ni tɛ, -tɪ -mʊ', ɛ hlɛ, 'bu yɪ-t ni ni, Nyɪsua di nu-o -haande -mɔ. Nyiblo a 'mʊ, ɛ 'yɪ yɪ -blɛɛ -ni, bu 'wɪn -tɪ a 'mʊ, 'ti- bu -hru-o -mɔ, kɛɛ, ɛ blɛɛ yɪ bu -tuu 'v-v, -ɛ nu-o, tɛtɛ a 'mʊ, ɛ -wɛ 'lɪ yɛɛ, 'ti- 'ɛ kɔ 'kɪ, 'kɪ bu -gblɛ -a mʊ, 'kɪ 'v dɛ 'kuku -mɔ'.

²⁶Nyiblo 'bu pu lɛ, ɛ yɪ kʊɛ Nyɪsua -wien, 'bu 'yɛ ni -tu 'a mɛ 'yie, 'ti- 'bu yɪ yɪnyretoto ni pɪ, -ɛ -bɪ ɛ kɛɛ nɛ 'a dɔnu ni. ɛ wen 'ni, ɛ ni nyɪsvadɛ, kɛɛ, ɛ pɪpɪ 'lɪ win lɛ dadʊ. ²⁷-Tɛɛ a nyɪsvadɛ, -aan 'Baɪ Nyɪsua a 'mʊ, ɛ -hʊɛ, ɛ nɔ- mɔ: -Ba kɔ 'lɪ 'kuiyoyonu a dɛ -mɔ, kɔ nuɔgbɪ -mʊ', -v kɔ nyɪbɛpʊ -kʊ, 'ti- -v yɪ -hʊɛn 'yɛ, -ba kɔ 'lɪ 'waa dɛ -mɔ -wɛ. Kʊɛ 'v-v -mɔ bu de, -ba -tu -aan dɔnu 'yie, 'klɔ -bu 'a yɪnyre-tɛblɪ 'ni -ha -a mʊ win kɪ -kɔɔ -ni.

A 'ni 'jraa 'lɪ nyibli' lɛ

2 ¹'Na 'dɪayɪnu -na, -tɛ a kuo nɛ -aan Kʊkɔnyɔ -Yusu 'Klɪsu =wɪ yɪ, -kɔtɪ a 'yɪ'bʊbʊa, 'a -tɪ, a 'ni 'jraa 'lɪ nyibli' lɛ. ²-Bu pʊv -nɛ nyibli ni

'hven a de yi: A ni 'li 'cœkayu bu, -e -bi ti ni -do a ti 'yri, nyibli ni 'hven pa 'li 'a mu 'nyi. -E -bi ni 'v, 'e pu yinɔwlawli, kɔ, -gubɔbɔyɔ 'e ni 'li-ti -jio' le. -E -bi ni 'v, e mɔ =hɔwennyɔ. 'A 'hɔlepu-tebli cɔcɔrɛ' le. ³-E -bi a -nyi nyiblo -mu', -e pu =haan-tebli 'hɔ le 'wio, 'a yi-ti -lee -ni: «Yinɔgbata, nɔ- -bu, nɔ- -bu ni ki bu.» =Hɔwennyɔ -mɔ -bi, kɛ- a pu-ti yi: «Nyra 'v -te -mu' bu!» -huɔ: «Di 'li, -bu 'plaa mɔ 'mu bui =hlɔn bu.» ⁴'Bu mɔ, 'ba yi 'a nunuo le ni ni, -e -bi e 'wɔ yi a 'jre nyibli le, kɔ, 'aan 'lulɛ-hihie nyre yi, -e nu-o, 'ki 'li nyibli ni 'hven a 'mu 'nyi, a puɔ nyiblo ni -do -bati le.

⁵'Na 'dɔayɩv -na, ba pu 'mu nɔa yi bu. Ba kɔ 'a yiyie, nyibli -mu', -v 'yi de -kɔ, 'ki 'ne- -tɔtɔ ki, nu- Nyɩsɔa -ha 'li, 'ki bu kuo -Yusu =wɔ yi. -Yusu a =wɔ a yukuole a 'mu, e mɔ de gbagbu, 'e -hi 'v -tebli a kɔkɔ. Nyibli a 'mu, Nyɩsɔa -ha 'li =nu ni -we, 'ki bu pa 'li 'a 'klɔ yrayɩv 'kwli. 'Klɔ yrayɩv a 'mu, Nyɩsɔa wen 'ni, nyibli -mu', -v nuɛ =nɛ, nu- di 'li-ti 'kwli pa. ⁶'A mu -mɔ -bi, nyibli -mu', -v 'yi de -kɔ, a 'ni -daa-a li =nu nyibli. Kɛɛ, 'klɔ -bu a dɛkɔnyɔ, nu- =tui 'a mu =hɔwɛn, nu- gbe 'li 'a mu -batiponyɔ yi. ⁷U ni -do a 'mu de, v nu-, 'nyre -mu', Kɔkɔnyɔ -nyi 'a mu, -v yi-ti yi nyre. 'Nyre a 'mu, nɔ- mɔ: -Yusu a nyibli.

⁸'Bu mɔ, 'ba yi 'v Nyɩsɔa a tete gbagbu -mu' ni -tui -ni, v 'cɔrɩ la, 'ki 'li Nyɩsɔacɔrɩɛn 'kwli, -e -bi a ni =haandɛ. Tete a 'mu, e nɔ- -bu: Nuɛ -na 'bi -tonyiblo, =wɔ yi, -te -nu -dɔɔnu a nuɛle. ⁹Kɛɛ, 'bu mɔ 'ba yi -tonyibli le ni 'jre, -e -bi e mɔ de 'kuku =nɔɔ, 'a ni=e. Nyɩsɔa a tete kɔ bu klɔ 'a mu, -e nu-o, a 'wla tete -bi ni. ¹⁰Nyiblo 'bu yi 'v Nyɩsɔa a tete a pɛpɛ ni -tui -ni, 'ti- 'bu 'wla 'a 'yɛɛ ni -do, e =hɛn 'nyre, e 'wla Nyɩsɔa a tete a pɛpɛ ni. ¹¹'E mɔ =han-ti, Nyɩsɔa ni -do a 'mu, -e pu le: =Ni 'nuo 'li -wlawli, e ni -do a 'mu, e nɔ- pu le de: =Ni 'laa 'li nyiblo. 'A -ti, 'ye =bu -ye' ni nu -wlawli, kɛɛ, -te =le nyibli a -ti, e 'wɔ yi, =wla Nyɩsɔa a tete a pɛpɛ ni. 'A -bati di -mu 'ni klɔ.

¹²Nɔ- nu-o, 'ni yi -mu -lee -ni: -Ti a pɛpɛ, a hɛ, kɔ -tebli a pɛpɛ, a ni, ba kɔ 'a yiyie, e nɔ- kɔ ki Nyɩsɔa di 'v 'a mu -bati le -puɔ -ni, =wɔ yi, -te a nu 'v 'a tete a 'v-tuule. Tete a 'mu, nɔ- =gble 'a mu, 'ki 'v de 'kuku -mɔ'. ¹³Nyiblo 'bu 'yi 'a 'biɩɩan -tonyiblo a nyai -kɔ, ti -kɔ 'yri Nyɩsɔa di 'v -bati -puɔ -ni, e 'yi 'li-ti 'li -we, bu yru 'a nyai -we. Kɛɛ, nyiblo 'bu kɔ nyibli a nyai, Nyɩsɔa di kɔ 'a nyai -we.

Nyiblo -mu', -e kuo Nyɩsɔa =wɔ yi, e blɛɛ yi bu nu =haan-tebli

¹⁴'Na 'dɔayɩv, nyiblo 'bu pu le, e kuo Nyɩsɔa =wɔ yi, kɛɛ, 'bu 'ye ni nu =haan-tebli -mu', Nyɩsɔa -huɛ, -e -bi nyiblo a 'mu, 'a 'pɔplewin 'ni -da-a =dedede. 'A =wɔ a yukuole 'bu kɔ bu ni 'mu le, -e -bi e 'yi 'li-ti 'li -we bu wa=a, 'ki 'v Nyɩsɔa a yru a pɔpɔv -mɔ'. ¹⁵-Bakɛ, 'ki 'li 'a mu 'nyi, -Yusu a nyiblo -bi, nɔ- 'yi 'hɔlepu-tebli kɔ didide 'hɔn- -kɔ. ¹⁶'Bu mɔ, 'ba yi 'dɔayɩv a 'mu ni -lee -ni: «Nyɩsɔa bu ni 'v -mu -mɔ, pu -tebli 'hɔ le -tɛɛ, -bu di de, =mu =mla», kɛɛ, 'ba 'yi-ti -tebli -mu', e 'yi -kɔ -nyi, -e -bi 'aan 'pɔplewin 'ni da-a =dedede. ¹⁷Kɛ- e ni 'mu -we, 'ki 'v Nyɩsɔa a =wɔ a yukuole -mɔ'.

Nyiblo 'bu hla-a, -ε mɔ, ε kuo Nyɪsua =wlv yi, keε, 'bu 'ye ni -hva bu nu -haan-tebli -mu', Nyɪsua -hve bu nu, -ε -bi 'a =wlv a yikuole a 'mu, ε 'ni -da-a =dedede.

18-Bakle, ke- nyiblo =dv di pu: «-U -bi kuo Nyɪsua =wlv yi, -v -bi 'v ni yɪnɔ-tebli.» -Ti 'n di-e yi hla, ε nɔ- -bu: «Tɔɔ 'mɔ=ɔ, -te -nu Nyɪsua a =wlv a yikuole, -te -ye' ni -hva -bu nu yɪnɔ-tebli, 'na 'mumu, yɪnɔ-tebli -mu', 'n ni, 'mu -mɔ=ɔ -tɔɔ -ni, -ε di-e nu, =mv=v 'ye, -ε mɔ, 'n kuo Nyɪsua =wlv yi.» 19-Tε -mu', -nu, =ni pu=v -haan-ti, -ε mɔ, Nyɪsua mɔ Nyɪsua ni -do, 'ni yi -mu 'ni -lee -ni, -ε mɔ: Ε nu -tεε, keε, 'kuo -hvin a 'mumu, v pu=v -haan-ti -we, -ε mɔ, Nyɪsua mɔ Nyɪsua ni -do. Ε nɔ- kɔ -ti, 'v yi 'huhle -ni, hvannu a -ti. 20-Mɔ -mu', -ε 'yi 'lule-hihie -kɔ, =bu tɔɔ -mɔ=ɔ, -ε mɔ, 'bu mɔ, =ni kuo Nyɪsua =wlv yi, 'ti- =ni 'ye ni -hva -bu nu -haan-tebli, -ε -bi -na =wlv a yikuole a 'mu, ε 'ni -da-a li =dedede. 21-Aan 'baɪ Abrahamu a -ti, bu bi 'li -mu 'kwli. Abrahamu a 'mu, ε -we la -mɔ, 'ki bu =tuu la 'v Nyɪsua 'v, 'ye =bu ε di 'a 'yu Yisaki -ha, ε 'mu 'a -cɔhlɔn pi, 'ki 'v Nyɪsua ye'. De a 'mu, ε nɔ-nu=o, Nyɪsua 'ε 'sii la 'v=v yi, 'ki 'v 'a dɔnɔ ye'. 22-Yi-ti 'ni 'ye, -ε mɔ, ε kuo la Nyɪsua =wlv yi diaki. Nɔ- nu=o, 'ε -we la -mɔ, 'ki bu nu la 'a -nε =dedede, Nyɪsua -hve la-a. 'A nunu-tebli a 'mu, nɔ- nu=o, 'a Nyɪsua a =wlv a yikuole, 'ε 'sii la 'v yi. 23-Ti -mu', v 'cri la, 'ki 'li Nyɪsuacriɛn 'kwli, ε mu la 'lu -mɔ. -Ti a 'mu, ε nɔ- -bu: «Abrahamu kuo la Nyɪsua =wlv yi, nɔ- nu=o, Nyɪsua 'ε 'sii la 'v=v yi, 'ki 'v 'a dɔnɔ ye», 'ti- Nyɪsua 'ε deε la-a 'a ninatumu. 24/A -ti, a yi-ti 'ni 'ye, -ε mɔ, Nyɪsua yi 'sii 'v nyiblo yi, 'ki 'v 'a -haan-tebli, ε ni a -ta', ε 'yi 'a =wlv a yikuole ni -do a -ti 'pa-.

25-Kvε 'v=v -mɔ bu de, -wlawlinugba Rahabu a -ti, bu bi 'li -mu 'kwli -we. Ti -kɔ 'yri Yisraekvε a lelenyɔ pa la 'li 'waa 'dɔ 'kwli, ε -hεε la -nu ni diaki, 'ε tɔɔ la -nu ki'bεεhru, -ε di-e nu, v 'ni -ha la -nu 'la. De a 'mu, ε nu la, nɔ- nu=o, Nyɪsua 'ε 'sii la 'v=v yi, 'ki 'v 'a dɔnɔ ye'.

26-ε -bi 'ki, -te -tonyiblo ni, 'bu 'ye ni pu -hunhlɔn, 'ε 'kvi, ke- ε ni 'mu -we, 'ki 'v Nyɪsua a =wlv a yikuole a -ta'. Nyiblo 'bu hla-a, -ε mɔ, ε kuo Nyɪsua =wlv yi, 'ti- 'bu 'ye ni nu -haan-tebli, -ε -bi 'a =wlv a yikuole a 'mu, ε 'ni -da-a =dedede.

Ba -tu 'aan mε 'yie

3 1'Na 'diayɪnɔ -na, 'ki 'li 'a mu 'nyi, nyibli -hɔɔhvi 'ni 'mɔɔ 'li Nyɪsua a -titɔɔnyɔ. Ba kɔ 'a yiyie, -a mu -bu, -v tve Nyɪsua a -ti, 'bu mɔ, =ba nu de -hvan, -aan -bati, Nyɪsua di pu, ε di 'ni 'yakla -ni, ε 'mu 'v nyibli -mu', -v 'ye ni tɔɔ Nyɪsua a -ti a -bati 'v -hi. 2-Aan pepe, -a ke ni, 'ki 'v -tebli -hɔɔhvi, -a ni ki. Nyiblo 'bu ni 'v, 'a pupuwin 'bu nɔ yi ti a pepe, 'bu 'ye ni ka, -ε -bi nyiblo a 'mu, ε =cεε 'v yi, ε -hen 'nyre, ε -we 'li bu nu=o ni, 'a 'klɔ bu 'sii 'v yi ni. 3-Bu puɔ =nε -so a de yi. 'Ti- =mu 'v=v ki 'ya mɔ mu, -kɔ -bu naa 'li-ti 'plɪde wlɔn, -ε kɔ 'kwli 'lili naa 'li. 'Lili a 'mu, ε nɔ- yi -mu -hεε -ni, =ni pu 'v=v 'hru wlɔn le, -te -hve 'li, =ni gbεε 'li-ti yi. 4-Bu pu=v =tv a de yi

de, -ε kɔ danu, v pu yɔ'. 'Ye -bu -tu a 'mu ε 'bua, pepe gbagbu 'bu -hue bu gba-a, nyiblo -mu', -ε neε -neε, wanu 'cɪmɪε ε ni, 'ε pɪ 'v-u 'hru wlɔn lε. ⁵Kε-ni -do -aan mε ni 'mu -wε. -Haan-tɪ, 'ε 'cɪmɪ -ni, kεε, 'a nunu-teblt 'bua ni.

-Ba puu -ne na'klayie a de yɪ de. Ε -wε 'li ti ni -do a ti 'yri, bu pu 'wandu 'tɔ ni. ⁶-Aan mε 'wɪ-tɪ na'klayie yɪ. Ε mɔ yɪnyrede =nɔ, 'ε ni 'li -tonyiblo wlɔn, 'a nunu-teblt 'ε ni-e, -tonyiblo a 'klɔ 'ε yɪ yɪ nyre. Mɛdu a 'mu, 'a nunu-teblt 'wɪ-tɪ na yɪ, -ε 'bε, 'kɪ 'li -tonyiblo 'hɪ -mɔ. Na a 'mu, -tonyiblo a 'klɔ a pεpε, ε nɔ- ε yɪ yɪ nyre. 'Kɪ na a 'mu ε -hɛn 'li 'kuo -hɪn a nyiblo gbagbu -mɔ. ⁷-Tonyiblo -wε 'li bu naa ne 'a -ne =dedede ni: 'Wan bu a mamɪ, kɔ nubli, kɔ wlɔwlɔ-teblt, ε kɔ -hrin 'hɛn-. ⁸Kεε, nyiblo =du 'yɪ 'li-tɪ 'li -wε, bu kɔɔ ne 'a dɔnɔ a mε win kɪ. 'A mε a 'mu, ε mɔ yɪnyrede =nɔ, 'ε 'yε ni -wle.

'A nunu-teblt ni 'kɔε, kɔ, 'ε 'lulε nyibli lε. ⁹Me ni -do a 'mu, ε nɔ- -a ni, =a yɪ Nyɪsua 'wio -nyi, -ε mɔ -aan 'Ba, kɔ -aan Kɔkɔnyɔ. Ε ni -do a 'mu, nɔ- -a ni, nyibli -mu', Nyɪsua nu, =a pɪ -nu 'jɔ -mɔ. ¹⁰Wuntɔ ni -do a 'mu wlɔn, 'kɪ win -hɛn 'li -wlu, =a yɪ Nyɪsua 'wio -nyi, ε ni -do a 'mu wlɔn, 'kɪ win -hɛn 'li -wlu, =a pɪ nyibli 'jɔ -mɔ -wε. 'Na 'diayɪnu -na, de a 'mu, ε 'yɪ 'v lε nɔɔ -ni. ¹¹Ε 'yɪ 'wlo =du -kɔ, -ε kɔ -mɔ ti ni -do a ti 'yri, v -hε 'li -haan'nie kɔ 'nie -hɪn. ¹²'Na 'diayɪnu -na, -a 'yεε -hɛn ni 'ye, bubuotu bu di =wɔnmlɔkui tu, kɔ, -a 'yεε -hɛn ni 'ye -wε, -gbɔgbutu bu di bubuokui tu, kɔ -a 'yεε -hɛn ni 'ye -wε, 'kɪ 'li 'niebutɔ ni -do 'kwli, 'tanie kɔ -haan'nie 'hɛn- bu -hɔn 'li -wlu.

=Tɔ -mu', Nyɪsua yɪ nyibli -nyi

¹³'Kɪ 'li 'a mu 'nyi, nyiblo 'bu ni 'li, 'bu pu lε, ε kɔ =tɔ, -ε -bɪ 'a nunuklɔ bu nɔ yɪ, 'tɪ- bu =tɔ 'li 'a dɔnɔ, -ε di-e nu, nyibli 'mu=v -haan-tɪ pu, -ε mɔ, ε kɔ =tɔ. ¹⁴Kεε, =ni kɔ ca diaktɪ, 'tɪ- -na =wlv 'bu nyre yɪ, kɔ =ni yɪ -dɔnɔ ni -do a plɔ a bleele lε ni =mɔε, -ε -bɪ =ni 'puu 'li -na dɔnɔ a -pli, -ε mɔ, -kɔ =tɔ. 'Bu mɔ, =ni yɪ 'pupe lε ni ni, -ε -bɪ -ni hi. ¹⁵=Tɔdu a 'mu, -pu lε, -kɔ, ε 'yɪ Nyɪsua 'pa-, ε 'yɪ -mɔ=ɔ -nyi. Kεε, -tonyibli a =tɔ =nɔ. =Tɔdu a 'mu, 'kuo -hɪn a nyiblo gbagbu, ε nɔ- yɪ-tɪ nyibli lε -nyi. ¹⁶-Tε -mu', -tonyibli kɔ 'v ca, kɔ, -tε -tonyibli =mɔε 'v 'waa dɔnɔ ni -do a plɔ bleele lε, kibuwεenlε 'yɪ 'v -ni, kεε, yɪnyre-teblt a gblegble, nɔ- ni 'v. ¹⁷Kεε, nyiblo 'bu ni 'v, 'bu kɔ =tɔdu -mu', Nyɪsua yɪ nyibli lε -nyi, -ε -bɪ nyiblo a 'mu, ε yɪ 'sii 'v yɪ, 'ε ni-e, -tonyibli 'v kɔε kibuwεenlε, kɔ, ε 'ni 'yaa 'li 'a dɔnɔ 'li, kεε, ε pɪ nyibli nɔa yɪ bu, 'kɪ 'v 'v=tuule 'kwli, 'ε kɔ nyibli a nyai, kɔ, 'a -ne ti, yɪnɔ-teblt ni -do, nɔ- ε ni. ¹⁸Nyiblo a 'mu, -ε kɔ =wlv -nɔ yɪ, 'tɪ- -ε ni-e -tonyibli, 'v kɔε kibuwεenlε, 'a nunu-teblt a 'mu 'kwli, =haande -di 'li -wlu -hɔn. Nyiblo a 'mu, ε 'wɪ-tɪ 'dɔdɔnyɔ yɪ: 'dɔdɔ-teblt -mu', ε 'dɔ, 'dɔdɔ-teblt ni -do a 'mu, nɔ- ε di 'cε.

Ba yraa 'klɔ -bu a yɪnyre-teblt, ba nɔε Nyɪsua

4 ¹'Kɪ 'li 'a mu 'nyi, yɪ-wɔnɔwɔnle kɔ 'blini 'hɛn-, -v ni 'li, -bɪ 'v -hɛn yɪ 'li? 'Kɪ v -hɛn 'li 'aan =wlv -hɪn kle, =wlvdu -mu', -v -wɛn -haan=wlv

yi. ²-Tebli -mu', 'aan =wli -hwe ba kɔ, a 'ni -kɔɔ li-ti. Nɔ- nu-o, nyibli -mu', -v kɔ -tebli a 'mu, 'aan =wli -hwe, 'a =mve 'waa 'lila le. -Tebli -mu', 'aan 'bio -kɔ, nu- kɔ ca a =tui, kee, a 'ni 'ye-e li-ti. Nɔ- nu-o, 'a pi =ye, kɔ, 'a -wɔnwen yi. -Tebli -mu', a -hwe, a 'ni -kɔɔ li-ti, -e nu-o, a 'ni -da-a Nyisua, e 'mu 'a mɔɔ -nyi. ³Ye =bu a -hwa-a Nyisua, e 'yi 'li-ti 'li -we, bu -nyi 'a mɔɔ, -e nu-o, -te a ni 'a dɔda, e 'ni -blee-e li 'a plɔ. A -hwe -tebli a 'mu ni, -e di-e nu, a 'mu plɔ a bleele kɔ 'a mu ni -do.

⁴-Te -wlawlɔngba ni, 'e yi 'v 'a nyibu bu hie, 'e mi -wlawli nu mɔ, ke-a ni, 'a yi 'v Nyisua bu hie, 'a nve 'klɔ -bu a yinyre-tebli. Ba kɔ 'a yiyie, nyiblo -mu', -e nve -tebliɔv a 'mu, e yraa Nyisua ni. 'N yi 'a mu 'ni -lee -ni de, nyiblo 'bu ni 'v, 'bu nve 'klɔ -bu a yinyre-tebli, e 'wi yi 'a =wlv yraa Nyisua ni. ⁵A 'ni 'yee 'li-ti, -e mɔ, -ti -mu', Nyisua a 'crien hla, e 'ni -da-a =dedede. -Ti a 'mu, e nɔ- -bu: «Nyisua a -Hihiu -mu', e -nyi -a mu, e -hwe ni, bu kɔɔ ne -a mu win ki pɛpɛ.» ⁶-E -bi 'ki, Nyisua yi -nyi -a mu 'kli dadv, a 'mu yinyre-tebli a pɛpɛ yi -wɔn, =wi yi -te v nu la 'a 'cicru, 'ki 'li Nyisua a 'crien 'kwli, -e mɔ: «Nyisua 'ni -hwa-a nyibliɔv -mu', -v 'yee 'li 'waa dɔɔv 'li, kee, nyibli -mu', -v =twe 'li 'waa dɔɔv, nu- e ni -haande -mɔ, 'ki 'li dadvke 'kwli.»

⁷A -ti, ba =tɔ 'li 'aan dɔɔv, 'ki 'v Nyisua ye'. Ba -wɔn 'kuo -hɔn a nyiblo gbagv yi, -e di-e nu, e 'mu 'a mu -mɔ le -hlɔɔ -ni. ⁸Ba 'mve Nyisua yre, e 'mu 'a mu yre 'mve -ni -we. 'A mu de'kukununyv, a 'ni 'nuo 'ki de 'kuku de. 'A mu -mu', -v nee 'li ni 'hɔn, 'aan =wli bu 'sii 'v yi. ⁹'Aan -tebli 'kukui, a -nu a -ti, 'kla bu 'ya 'a mu -wliye. Ba nu nyai ŋmlɔ le, 'ti- ba we. Ba 'kee 'cɔca, ba we -hien. Ba 'kee dɔɔv a nunuo, kee, 'kla bu 'ya 'a mu -wliye. ¹⁰Ba =tɔ 'li 'aan dɔɔv, 'ki 'v Kɔkɔnyɔ Nyisua ye', e 'mu 'li 'a mu 'yaa -ni.

A 'ni 'pɔv 'li 'aan 'bio -bati le

¹¹'Diayɔv -na, a 'ni 'hlaa 'li 'aan 'bio -ti -hɔn yre. Nyiblo -mu', -e hle 'a 'bi -ti -hɔn yre, 'ti- -e pu -ne -bati le, nyiblo a 'mu, e -hle -ti -hɔn le, 'ki 'v Nyisua a tete a -ta', kɔ, 'e pu Nyisua a tete a 'mu -bati le. 'Bu mɔ, -ni yi Nyisua a tete -bati le ni -pu -ni, -e -bi e -hen 'nyre, -ni =tuu-o 'v-v 'v, kee, -pu -ne -bati le ni -do. ¹²Nyisua ni -do, nɔ- yi nyibli 'a tete -nyi, kɔ, e ni -do a 'mu, nɔ- blee yi -bu pɔv =nu -bati le. E ni -do a 'mu de, nɔ- -we 'li bu wa nyibli, kɔ, e ni -do a 'mu, nɔ- -we 'li bu nu-o, bu -we bu. -Mɔ -mu', -e pu -na 'bi -bati le, nyiblo a 'di -bi -pv le, -mɔ 'li?

A 'ni 'yaa 'li 'aan dɔɔv

¹³Ba pv 'v nva bu -tee, 'a mu -mu', -v pi le: «Kike -bu, -hɔv -ŋɔŋa, 'ki -a di -huan 'li 'dɔ -bu -hɔv 'dɔ -mu' ki mu, -a 'mu 'li 'yrv -hii -ni, -a 'mu 'li kvese 'li -hlaa -ni, -e di-e nu, -a 'mu 'wliye 'ye -tee.» ¹⁴'A mu a 'mu, -v hle -ti a 'mu, =bi de, -e di -huan 'li -mɔ mu, a yi-e ni? -Hɔnhɔn -mu', a pi, e

'wɪ -jru yɪ, -bu 'hɪt, 'kɪ 'lɪ tɪ gbi 'kwli, tɪ nɪ -do a tɪ 'yri, -ɛ yɪ -gbɛ lɛ. ¹⁵Kɛ-
a kɔ ba pɔ wɛn: «Kɪ 'lɪ Nyɪsua a 'klɪ 'kwli, -a di pɔ -hɔnhlɔn, kɔ, dɛ -bu,
-hɔv' dɛ -mɔ', -a 'mɔ:v nu.» ¹⁶Kɛɛ, nɔ- a hie 'v bu, 'a 'yɛɛ 'lɪ 'aan dɔnɔv, 'a
pɪ 'aan dɔnɔv a -pli. 'Bu mɔ, 'ba kɔ ba nu 'lɪ 'aan dɔnɔv a 'lɪ'yaale lɛ, -ɛ -bu
ɛ nyre yɪ. ¹⁷'A -tɪ, bu bi 'lɪ 'a mu 'kwli, -ɛ mɔ, nyiblo -mɔ', -ɛ yɪ -haandɛ a
nɔlɛ, 'tɪ- -ɛ 'yɛ nɪ nu-o, nyiblo a 'mɔ, ɛ ni dɛ 'kuku.

Dekɔnyɔ, ba -tu 'aan nunuklɔ 'yie

5 ¹'A mu dekonɔyɔ, ba pɔ 'mu nɔv yɪ bu -tɛɛ. Ba wɛ, -hɔvɛn a di 'yɛ a -tɪ,
'kɪ 'v 'kla-wliye'yɪya, -ɛ di 'a mu yɪ mu a -ta', ba nu nyat ɲmlɪ lɛ. ²'Aan
kɔkɔ-tebli -hɔn nɪ, kɔ 'hlɔ mɛ 'aan 'hɔvɛpɔ-tebli nɪ. ³-Yrusɔ nyre 'aan 'wli
yɪ. -Yrusɔ a 'mɔ, nɔ- di 'a mɔ:v -tɔɔ -nɪ, -ɛ mɔ, a 'yɪ 'aan kɔkɔ-tebli -kuan 'yri
-nuu -nɪ -tɛɛ, kɔ, ɛ nɔ- di 'aan 'hɔv yɪ nyre, =wɪ yɪ, -tɛ na 'yɛ nɪ pɔ wɛn 'a mu
'tɔ. =Haan-tɪ, =a nɪ 'lɪ lɛ'boɔtɪ 'kwli, 'tɪ- 'klɔ 'mɔ 'v -wlu -hɔn, kɛɛ, a 'tɪɛ 'kukue
kɔkɔ-tebli lɛ. ⁴'Tɪ- nyibli -mɔ', -v nu -kuan, 'kɪ 'lɪ 'aan -cio kɪ, a 'yɪ -nɔ 'pɛɛ
-nɪ. Ba pɔ 'v nɔv bu, -tɛ nyibli a 'mɔ, v ni 'lɪ win a 'lɪ'yaale, v ni wuwe. 'Waa
-hienwewin a 'mɔ, ɛ nyre 'lɪ Nyɪsua -mɔ nɪ, -ɛ mɔ 'klɔ a pɛpɛ a Kɔkɔnyɔ. ⁵Tɪ
a pɛpɛ, a -hi 'nɛ- 'klɔ kɪ, 'a -nɛ dɛ a -hɔvɛ, a kɔ:v nɪ, kɔ, 'aan plɔ a bleelɛ nɪ
-do, ɛ nɔ- a =mɔv lɛ. A yɪ di la dɛ -tɛɛ, 'a 'bɔvɛ la, =wɪ 'wluɔba-tebli, -v 'bɔvɛ,
'tɪ- v 'lɛ, 'kɪ 'v 'waa didie a -ta'. ⁶Nyibli -mɔ', -v 'sɪi 'v yɪ, nɔ- a pɔv hɪ-bati lɛ,
'a 'lɪla -nɔv lɛ, -ɛ nu-o, v yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu -wɔn 'a mu yɪ.

Ba 'la -wlv, -Yusu a diditi 'mɔv yre

⁷'Na 'dɪayɪnɔ -na, ba 'la -wlv, 'kɪ 'v -Yusu a =wlv a yɪkuolɛ a -ta', ɛ 'mɔ:v
gba -gbagba, -Yusu a 'mɔ, ɛ 'mɔ di. Ba 'yɛ kɛ 'dɔvɔnyɔ, -tɛ ɛ ni, 'ɛ 'dɔvɛ
-tebli, 'tɪ- 'kɪ 'lɪ -wlv a 'lɪla 'kwli, 'ɛ yɪ tawɪ -plɛ, kɔ lɛ'boɔnɔ 'hɔvɛn-, 'ɛ 'ble-e
kɔvɔ -bleble, 'ɛ yɪ -tebli a 'mɔ 'a 'cɪcɛtɪ kɪ yɛ. ⁸'Aan 'mumu, ba 'la -wlv, 'kɪ 'v
-Yusu a =wlv a yɪkuolɛ a -ta'. 'Aan =wlv nɪ 'bie 'lɪ -hlɔn. -Tɛ a 'blee 'v kɔvɔ, 'kɪ
ba 'blee 'v kɔvɔ. -Aan Kɔkɔnyɔ a diditi 'mɔv yre.

⁹A nɪ 'yɪyɛɛ 'lɪ -tɪ, -ɛ di-e nu, Nyɪsua 'nɪ -ha 'a mu -bati lɛ -pɔv -nɪ. Ba
kɔ 'a yɪyɛ, -batipɔnyɔ, -ɛ mɔ -Yusu, 'a diditi 'mɔv yre, 'kɪ ɛ nɪ 'v -huan.yɪ.
¹⁰'Na 'dɪayɪnɔ -na, Nyɪsua a winwlvn-hanyɔ, -v hɛ la Nyɪsua a -tɪ, tɪ -hi
la a tɪ 'yri, 'waa -tɪ bu bi 'lɪ 'a mu 'kwli. V kɔ la -wlv a 'lɪla, 'kɪ 'v Nyɪsua
a =wlv a yɪkuolɛ -mɔ', 'yɛ -bu v yɪ la -hɔvɛn nɪ 'yɛ. 'Aan 'mumu, kɛ- ba nu
=wlv a 'lɪla a kɔkɔ -wɛ. ¹¹-A wɛn 'nɪ, Nyɪsua a winwlvn-hanyɔ a 'mɔ, v
kɔ la plɔ a bleelɛ, -ɛ nu-o, v 'yɪ la -sa, 'kɪ 'v Nyɪsua a =wlv a yɪkuolɛ -mɔ'.
Nyɪsua a nyiblo -mɔ', -ɛ mɔ Sɔbv, ɛ nɔ- -mɔ -bɪ, a 'wɪn 'a -tɪ nɪ, -tɛ ɛ nu la
=wlv a 'lɪla a kɔkɔ, 'kɪ 'lɪ -hɔvɛn a 'yɪyɛ 'kwli. A 'wɪn nɪ -wɛ, -tɛ Nyɪsua -nu,
'tɪ- 'a -hɔvɛn a 'yɪyɛ a 'mɔ, =haandɛ 'ɛ -hɔn 'lɪ-tɪ 'kwli. ɛ mɔ =haan-tɪ, Nyɪsua
kɔ -tonyiblo a nyat, 'tɪ- 'ɛ ni-e =haandɛ -mɔ.

¹²'Na 'dɪayɪnɔ -na, dɛ gbagbɔ, 'n -hɔvɛ =bu lee nɛ 'a mu, ɛ nɔ- -bu: A 'nɪ
'sɔv 'lɪ -nɪ. A 'nɪ 'sɔv 'lɪ yakɔ, kɔ, a 'nɪ 'sɔv 'lɪ -tɔtɔ, mɔ, a 'nɪ 'sɔv 'lɪ 'a -nɛ

-dedede. 'Aan iin bu mɔ iin, kɔ 'aan 'ʊn- bu mɔ 'ʊn-. Kε- ba nu-o, Nyɪsua 'ni -ha 'a mu -bati le -puu -ni.

¹³'Kɪ 'lɪ 'a mu 'nyi, nyiblo 'bu ni 'lɪ, 'bu yɪ -hʊvɛn ni 'ye, -ε -bɪ bu da Nyɪsua, Nyɪsua 'mu-v -hεε -ni. Nyiblo 'bu ni 'lɪ 'a mu 'nyi, dɔdɔ 'bu yɪ-tɪ ni ni, -ε -bɪ bu blee Nyɪsua -mɔ. ¹⁴Nyiblo 'bu ni 'lɪ 'a mu 'nyi, 'a 'hʊɪ 'bu yɪ ni hren, -ε -bɪ bu da 'cʊε a ye'nanyʊ, v 'mu-v 'nyra 'lu pu, 'kɪ 'lɪ Kʊkɔnyɔ a 'nyrɛ 'kwli, v 'mu Nyɪsua da, 'a 'kʊε 'mu -wε. ¹⁵'Bu da Nyɪsua, 'bu kuo -nε -wlv yɪ, -ε mɔ, de -mʊ', ε -hʊε, Nyɪsua di-e 'ni nu, -ε -bɪ Nyɪsua di-e 'ni nu, 'hʊhʁennyɔ a 'mu a 'kʊε 'mu -wε, ε 'mu-v ye' 'du. 'Bu nu la de 'kuku, Nyɪsua di 'a de 'kuku a 'mu 'ni 'wuwla -ni.

¹⁶'A -tɪ, -tebli 'kukui -bu, a -nu, ba wen -nε yrɛ, kɔ, ba da Nyɪsua, 'kɪ 'v 'aan 'bio a -ta', -ε di-e nu, Nyɪsua 'mu-v nu, 'aan 'kʊε 'mu -wε. Nyiblo -mʊ', -ε 'sii 'v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsua ye', 'a Nyɪsua a dida kɔ 'kɪ, 'kɪ Nyɪsua bu nu de -mʊ', nyiblo a 'mu, ε -hʊε. ¹⁷Nyɪsua a winwlvn-hanyɔ, -ε mɔ Eli, 'a -tɪ, bu bi 'lɪ 'a mu 'kwli. -Tɛ a ni 'mu, ke- ε ni la 'mu -wε. Nɔ- da la Nyɪsua, 'kɪ 'lɪ 'a -wlv a pɛpɛ kɪ, 'nu 'ni -ha la di a -tɪ. -Hɔn 'v -nyrɔwɔ a 'mu 'yie, 'nu 'yɪ la di, 'ε nu 'yrɪ ni ta kɔ -hɔnpʊɪ ni -hlon-do. ¹⁸-Tɛ ε -hi la, -ε -bɪ ε da la Nyɪsua ni de, 'nu 'mu la di a -tɪ. Bu da la 'kɪ-tɪ, -ε -bɪ Nyɪsua 'win 'a didawin ni, 'nu 'ε -tua la didie de, -ε -bɪ 'dɔdɔ-tebli -tua la mumu.

¹⁹'Na 'dɪayɪv -na, 'kɪ 'lɪ 'a mu 'nyi, nyiblo 'bu ni 'lɪ, 'bu hie 'v Nyɪsua a 'hru bu, -ε -mɔ -tɪ a -tɛε a 'hru, -ε -bɪ ba -hεε -nε, -ε di-e nu, ε 'mu 'v Nyɪsua a 'hru a 'mu wlvn bi de. ²⁰Ba kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, nyiblo -mʊ', -ε -hεε nε 'a 'bɪ a 'mu, ε wa-a ni, 'kɪ ε 'yɪ Nyɪsua -mɔ le -hɔɔ -ni, 'ε 'yɪ 'wan. 'Ye -bu 'a -tebli 'kukui -hʊ, Nyɪsua di-e 'ni 'wuwla -ni.